

ස්වර්ණමයුර ජාතකය

තවද කරුණානිධාන වූ සර්වඥයන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි ශාසනයෙහි උකට්ඨි වූ භික්ෂුකෙණෙකුන් වහන්සේ සර්වඥයන් වහන්සේට පානාහ. සර්වඥයෝ සැබෑද මහණ උකට්ඨි වූයෙහියයි වදාරා සැබෑව ස්වාමීනී කියන්නා කුමක් නිසාදැයි විචාරා වදාරන්නා සරහන ලද ස්ත්‍රියක දෑක ඇ කෙරෙහි පිළිබඳ සිතින් ශාසනයෙහි උකට්ඨි වූයෙහියයි කියන්නා එවිට සර්වඥයෝ මහණෙහි මුත්සේවු අහේතුක ප්‍රඥා ඇති සත්වයා තබා මහොත්තමයෝ ස්ත්‍රීවසඟයට පැමිණියෝ වේදැයි වදාරා ආරාධිත වූ සර්වඥයන් වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළ සේක.

ඒ කෙසේද යත්

යටගිය දවස බරණැස් නුවර බුන්මදන්ත නම් රජ්ජුරුකෙනෙකුන් රාජ්ජය කරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයෝ මයුරව උපන්සේක. උපදිනා බිජු වටින්ම රන්වන් පෑ ඇතිව ඉපිද බිජුවට ගසාපු කල රන්වන්පෑයව ඉපිද වැඩි විය පැමිණ පියාපත් අසුඅන්ධයේ රතුරේඛාවලින් සමලංකෘතව බැළවන්ට ප්‍රසාද එලවන තරම් විශේෂවූ රූපශ්‍රියෙන් යුක්තව ඉන්නාසේක් මෙසේවූ සිතක්සිතූ සේක. මාගේ රූපශ්‍රිය අනර්ඝ හෙයින් මනුෂ්‍යයන් ලඟ දවස්වැහැරීමෙන් යම්සේ උපද්‍රවයෙක් වෙයි සිතා හිමාලය වනයට ගොස් පර්වත වලාඵකුනක් ඉක්ම ගොස් සතරවන පර්වතවලල්ලෙහිවූ දණ්ඩාකාරඤ්ඤ නම් පර්වත වලල්ලෙහි වාසය කරන්නෙහිය. ඒ මයුර රජ දවස්පතා ගොදුරු භූමියට බස්නාකල තමාට ආරක්ෂාව පිණිස නැගෙන්නාවූ සූර්ය දිවාපුත්‍රයන් බලා මෙසේ වූ බුන්ම මන්ත්‍රයක් කියයි ඒ කෙසේද

උදෙතයං චක්ඛුමා එකරාජා හරිස්සවනෙනා පඨවිප්පහාසොතං තං නමස්සාමි හරිස්සවන්තං පඨවිප්පහාසං තයජ්ජගුන්තා විහාරෙමු දිවයං යන මේ මන්ත්‍රය කියා පර්වතයෙන් බිමට බස්නේය.

එහි අභිප්‍රාව කෙසේද යත් ?.

සකල චක්‍රාවාල ගර්භවාසීවූ සියලු සත්වයාහට රාත්‍රීභාගයෙහි වූ අන්ධකාරය විධිවංශනය කොට රූපදර්ශනය කොට හේතු වූ ආලෝක පතුරවන හෙයින් ඇස් ඇත්තාවූ වොරජම් අර්ථයෙන් සියළු සක්වලගැබ ආලෝක පතුරවන්නාවූ ඒ සූර්ය පුත්‍රයාහට නමස්කාර කෙරෙමි අද දවස් ඒ සූර්ය දේවතාවා විසින් රකිනාලදුවයි නිර්භයව වාසය කෙලෙමි කියා සූර්යාට නමස්කාර කොට දෙවනුව අතීතවූ සර්වඥයන් වහන්සේට නමස්කාර කරණ මයුරයා මෙලෙස කියා යේ බ්‍රාහ්මණවෙදගු සබ්බධමේම තෙමේ නමො තෙවමං පලායන්තු නමන්ථු බුද්ධානං නමන්ථුබෝධියා නමො විමුක්තානං නමො විමුක්තියා ඉමං සො පරිවන්තං කත්වා මොරොවරති එසනා.

මෙහි අභිප්‍රාව කෙසේද යත්?.

තවද දුරුකරණලද පාපයන්ඇති සකන්ධධාතු ආයතනාදී සියළු පදාර්ථයන් සර්වප්‍රකාරයෙන් පිරිසිදු දන්තාවූ යම් සර්වඥයන් වහන්සේ කෙනෙක් ඇද්ද මාගේ නමස්කාරය උන්වහන්සේට වේවයි ඒ අතිත කාලයෙහි අපමණවූ අවිත්තය වූ ආබංගුණාගණාගයෙන් යුක්තවූ සර්වඥයන්ට නමස්කාර වේවායි ඒ සර්වඥයන් විසින් ප්‍රතිවේධ කරණලද සමායක් සම්බුද්ධ ඥාණයටද නමස්කාර වේවායි ඒ සර්වඥයන් විසින් වදාරණලද සද්ධර්ම වූ පරිද්දෙන් පිළිපදින්නාවූ සංසාර සාගරයෙන් ගොඩනැගී අමාමහනිවන් දුටුවා වූ සංසරත්තයටද නමස්කාර වේවායි ඒ සර්වඥයන් විසින්ද, ඒ ආර්ය සංඝයා වහන්සේ විසින් ප්‍රතිවේධ කරණලද සතරමහ සතරඵල සංඛ්‍යාවූ විමුක්තියටද නමස්කාර වේවායි කියා ඒ මයුර රජ්ජුරුවෝ මේ පිරිත් ආරක්ෂාකොට ගොදුරුපිණිස හැසිරෙන්නාහයි වදාළසේක.

ඒ මයුරතෙම මේ පිරිත් ආනුභාවයෙන් දාවල් දවස් සැපසේ කිසි අන්තරාවක් නැතිව සැපසේ ඇවිද රාත්‍රීභාගයෙහි පර්වතයට නැගී බස්නාහු සූර්යයා දෑක ඒ පරිත්තය පිරිත්වන්නාහු අපෙනයං චක්ඛුමා ඒකරාජා හරිස්සවනෙනා පඨවිප්පහාසො තං තං නමස්සාමි හරිස්සවන්තං පඨවිප්පහාසං තයජ්ජගුන්තා විහාරෙමුන්තිං. යෙ බුන්මණ වෙදගුස්බ්බ ධමේම තෙ මේ නමො තෙව මං පලායන්තු නමන්ථු බුද්ධානං නමන්ථු බෝධියා නමො විමුක්තානං නමෝ විමුක්තියා ඉමං සො පරිත්තා කත්වා මොරොවාසමකප්පයිති කියන මේ පරිත්තානුභාවයෙන් රාත්‍රීයෙහිත් සැපසේ වාසය කරන්නාහ. මේ නියායෙන් පරිත්තානුභාවයෙන් දවස්පතා වාසය කරණ කල්හි එසමයෙහි එක් වැද්දෙක් වනවරකව හිමාලවනයෙහි ඒ ඒ තැන ඇවිදින්නේ ය. බෝධිසත්වයන් වාසය කරණ පර්වත සම්පයට තමා මියන අවස්ථාවේ එම්බල අසවල් දණ්ඩාකාරඤ්ඤ පර්වත මුදුනේ රන්වන් මයුරයෙක් ඉදිනේය. යම්දවසක රජ්ජුරුවන් වහන්සේ රන්වන් මොණරෙකුගෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැයි කිසේක් නම් තෝ ඒ මොණරා අල්වාදෙවයි කිය. එසමයෙහි බරණැස් රජ්ජුරුවන්ගේ අග්‍රමහේසිකාව වූ බේමානම් බිසව රාත්‍රීයෙහි ස්වප්නයෙන් රන්වන් මොණරකු අතින් බණ අසන්නා දෑක පිබිද උදෑසන රජ්ජුරුවන්ට කියන්නී රන්වන් මොණරකු මට අවසායෙන් දුටොත්විනා මගේ ජීවිතය නැතැයි කියා දොලගත්තාහ. එබව රජ්ජුරුවෝ දෑක අමාත්‍යයන්ගෙන් රන්වන් මොණරකු ඇද්දැයි විචාළාහ. අමාත්‍යයෝ රන්වන් මොණරෙකු ඇතිනියාව නැති නියාව දන්නෝ බමුණෝයයි කීවාහ. රජ්ජුරුවෝ යහපතැයි බමුණන් අතින් විචාළහ. බමුණෝ ශාස්ත්‍ර බලා රන්වන් මොණරු ඇත ඒ දන්නෝ වැද්දෝයයි කීහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ වැද්දන් ගෙන්වා රන්වන් මොණරුන් ඇතිතැන් දන්නෝ ඇද්දැයි විචාළහ. ඉන් එක් වැද්දෙක් කියන්නේ ස්වාමීනී හිමාලවනයෙහි පර්වතවලලූ තුනකින් එපිට දණ්ඩාකාරඤ්ඤ නම් පර්වතයෙහි

ඇතැයි කිහිප වරට රජයට එරෙහිව විවිධ නොප ගොසින් ගෙනවුයි කිහිප වරට වැදිනෙමේ යහපතැයිගිවිස තමාගේ පුතාට එපවත්කියා තෙමේ වලට ගොස් පියා කී සලකුණු නියාවට දණ්ඩකාරඤ්ඤ නම් පර්වතයේ මොණරා වාසය කරණ නියාව දක මොණරා ගොදුරු සොයා බස්නා මාවත දක එම මාවත වල ඉදුවා බෝධිසත්වයන් බඳන්ට බොහෝ උත්සාහකළේය. බොධි සත්වයන්ගේ මන්ත්‍රානුභාවයෙන් මල ඇතුළේ පයලුවන් මලනොහැසිරෙන්නේය. මේ නියායෙන් ඒ වැදි තමාගේ දිවිහිමියෙන් උත්සහකොටත් බැරිහෙයින් ඒ හිමාලවනයෙහිම හිද මලේය. බෙමානම් බිසවුන් මොණරාලමි දොළානොලත් හෙයන් මළාහ. රජයට එරෙහිව මොණරා නිසා බිසවුනුත් මලේයයි සිතා මොණරා කෙරෙහි වෙර බැද රන්පොතක ලියාවන්නාහු අසවල් හිමාලවන පර්වතයෙහි පර්වතවල තුනකින් ඇතුළේ දණ්ඩකාරඤ්ඤ නම් පර්වතයෙහි ස්වර්ණමයුරයෙක් වෙසෙයි ඒ මයුරයාගේ මස් කෑ කෙණෙක් අජරාමර වෙති රන්පත ලියාවා භාණ්ඩාගාරයේ රක්ෂාකොට තබා මළහ. උන්ට ඉක්බිති රාජ්ජයට පැමිණ රජයට එරෙහිව ඒ රන්පත්දක එසේ විනම් මොණරා මරා මස් කා අජරාමරවෙන්ට උවමැනවැයි සිතා වැද්දෙකු යවුන. ඒ වැදිත් බොහෝ උත්සාහ කොට මන්ත්‍රානු භාවයෙන් බැරිහෙයින් ඒ වනයේම මලේය. මේ නියායෙන් රජයට එරෙහිව සදෙනෙක් යැවූ වැද්දෝ සදෙනම බැද්දේ මළ පමණ විනා මොරණරා අල්වාගත නොහුනුවාහුය. සත්වැනි රාජ්ජයට පැමිණි රජයට එරෙහිව රන්පත බලා එලෙසම වැද්දෙකු යවුන. එර් වැදිත් වලටගොස් බෝධිසත්වයන්ට මල ඉදුවා බොහෝ උත්සාහකොට බැරිහෙයින් සිතන්නේ මේ මොණරා මලෙයි පයාලාත් නොබැඳෙන්නේය. කුමණකාරණයකින්දෝහෝයි සිතා පරික්ෂා කරනනේ බෝධිසත්වයන් උදුසනක්සේ සුර්යාව නමස්කාරය හා බුන්මන්ත්‍රය පිරවීම් ආදියවූ කාරණ දක එසේ විනම් මන්ත්‍රය ආකුලකෙරෙමි සිතා පිරිසරගමක පෙරලා අවුත් මොණරා සෙබඩක් අල්වාගෙන ඒ මොණරා සෙබඩ සිටි තැනට අවුරුසන් ගැසුවේලේ නටහාරව ප්‍රතිරාව කරන්නට හා මෙකී දෙය මොණරා සෙබඩ කරණ ලෙස සලස්වාගෙන මොණර සෙබඩ ඇරගෙන පෙරලා හිමාලවනයට ගොස් බෝධිසත්වයන් ගොදුරු භූමියට බස්නාතෙන මල ඉදුවා එතැන සෙබඩ සිටුවා බෝධිසත්වයන් ඉරුබලා මන්ත්‍රය පිරවනට පළමුකොට මොණර සෙබඩා ලවා රාගානිශ්‍රිත කොට ඇඬීවිය බෝධිසත්වයන් නැතැක් දවස් ඇසුරුගනිශ්‍රිත අඩ සෙයින් ඊ බැද යක්ෂයන් ආවේසවූකල කිසිවක් නොදන්නාමෙන් රාගයෙහි බැදි පිරිවන මන්ත්‍රය සදහන් නැතිව සෙබඩ සිටිනෙතට මොණරා බටනෙතන්නේ මල බැදින එවිට වැදි මොණර අල්වාගෙනගොස් රජයට එරෙහිව පෑහ. රජයට එරෙහිව මොණරා දක සතුටුවුන. එවිට මයුර රජයට එරෙහිව රජගෙන් විවාරන්නේ මා ගෙනවුයේ කුමකටදැයි විචාළහ. රජයට එරෙහිව කියන්නේ නොපගේ මස්කැවන් අජරාමරවෙති අසා නොප මරා මස්කන්ට ගෙනවමි කීසේක. එවිට මයුර රජයට එරෙහිව කියන්නාහු මාගේ මස් කා අජරාමර වෙනොත් යහපතැයි මා මියනකල මාගේ මස් කැවුන් අජරාමර වෙන්නේ කෙසේදැයි කිහ. එබස් රජයට එරෙහිව අසා එසේ නොකියව රන්වන් මොණරා වේදැයි කිහ. එබස් මයුරරජයට එරෙහිව අසා එසේ විනම් රන්වන් වූ කාරණාව අසව මම යටගියදවස බරණැස්තුවර වකුවර්ති රජව ඉපිද පන්සිල්දක දහැමෙන් සෙමින් රාජ්ජය කොට ඉන් මියගොස් දිව්‍ය ලෝකයෙහි ඉපිද එයින් වුන වුකල අකුසල් බලයෙන් මේ තිරිසන් යෝනියෙහි උපනිමි මාඤ්ඤා වූ පඤ්චගිලයෙහි බලයෙන් මෙසේ වූ රූපශ්‍රියකට පැමිණියෙමි කිහ.ඒ දොඅදහන රජහට මයුර රජයට එරෙහිව කියන්නාහු මම යටගියදවස වකුවර්ති රාජ්ජය කරණ සමයෙහි මම ද ආකාශ වාරීව ඒ ඒ තැන ඇවිද්දාවූ රන්රුවන් රථයක් ඇත. ඒ රථය නොපගේ මගුල් පොකුනේ දිය ඉස්සා රථය ඇරගෙන මාගේ බස් සැක අරවයි කිහ. එබස් අසා රජයට එරෙහිව එලෙස පැන් ඉස්සවා රථය ගොඩලා ගත්තාහ. රජයට එරෙහිව සතුටුව බෝධිසත්වයන් මුදාඅලහ. බෝධිසත්වයන් එවිට රජයට එරෙහිව පන්සිල් දී අවවාදකොට පඤ්ච ප්‍රහාර කෙරෙමින් දණ්ඩකාරඤ්ඤ නම් පර්වතයටම ගියායයි වදාරා ශාස්තෘ වූ බුදුරජානන් වහන්සේ වතුසත්‍යය ප්‍රකාශ කොට මේ ස්වර්ණමයුර ජාතකය නිමවා වදාළසේක. ජාතකාවසානයේදී ඒ භික්ෂුන් වහන්සේත් සියළු කෙලෙසුන් නසා රහන්වූසේක. එසමයෙහි රජයට එරෙහිව නම් ආනන්ද ස්ථීරයෝය, මයුර රජයට එරෙහිව නම් ලොවුතුරා බුදුවූ මම්ම වේදැයි තමන් වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.